

1926. évi XXIV. törvénycikk

a leányközépiskoláról és a leánykollégiumról¹

I. FEJEZET

A leányközépiskoláról

1. § A leányközépiskolának két faja van: leánygimnázium és leányliceum.

A leányközépiskolának az a feladata, hogy a tanulót vallásos, erkölcsös és nemzeti szellemben magasabb általános műveltséghez juttassa és ekként az egyetemi és általában főiskolai tanulmányokhoz szükséges szellemi munkára is képessé tegye.

A közös nemzeti tárgyakon kívül e feladatot a leánygimnázium elsősorban a latin és modern nyelvi és irodalmi tanulmányok segítségével, a leányliceum elsősorban a modern nyelvek és irodalmak tüzetesebb tanításával oldja meg.

2. § A leánygimnázium rendes tárgyai:

- a) hit- és erkölcsstan,
- b) magyar nyelv és irodalom (ennek történelmével), ezenkívül azokban az intézetekben, melyekben a tanítás nyelve nem magyar, az intézet tanítási nyelve és ennek irodalma,
- c) latin nyelv és irodalom,
- d) német nyelv és irodalom,
- e) francia nyelv és irodalom,
- f) Magyarország történelme és világtörténelem,
- g) földrajz,
- h) természetrajz, kémia és egészségtan,
- i) természettan,
- j) mennyiségtan,
- k) filozófia,
- l) rajz,
- m) ének,
- n) testgyakorlás.

3. § A leányliceum rendes tárgyai:

- a) hit- és erkölcsstan,
- b) magyar nyelv és irodalom (ennek történelmével), ezenkívül azokban az intézetekben, melyekben a tanítás nyelve nem magyar, az intézet tanítási nyelve és ennek irodalma,
- c) német nyelv és irodalom,
- d) francia, vagy angol, vagy olasz nyelv és irodalom,
- e) Magyarország történelme és világtörténelem,
- f) művészettörténet,
- g) földrajz,
- h) természetrajz, kémia és egészségtan,
- i) természettan,
- j) mennyiségtan,
- k) filozófia,
- l) rajz,
- m) ének,
- n) testgyakorlás.

1 Kihirdetve: 1926. XII. 2.

4. § A rendes tárgyakon kívül tanítandó rendkívüli tárgyakat a tanterv állapítja meg, de mindenesetre alkalmat kell adni a gimnáziumi tanulóknak, hogy a görög nyelvet és irodalmat, a liceumi tanulóknak pedig, hogy a latin nyelvet és irodalmat rendkívüli tárgyként tanulhassák.

5. § A tanítási órák heti száma a tanulókra nézve a rendes tárgyakból az I-IV. osztályban legfeljebb 28, a többi osztályokban 30.

6. § A rendes tárgyak tanulása alól felmentésnek helye nincsen, csupán testi alkalmatlanság miatt a testgyakorlás alól, továbbá a rajz és ének technikai része alól. A felmentést a tanári testület meghallgatásával iskolaorvosi vagy tisztiorvosi vélemény alapján az iskola igazgatója adja meg.

7. § Azt, hogy valamely újonnan felállítandó leányközépiskola a leánygimnázium vagy a leányliceum alakjában szerveztessék-e, illetőleg, hogy valamely már fennálló leányközépiskola a jelen törvény rendelkezéseinek megfelelően leánygimnáziumi vagy leányliceum szervezetet nyerjen-e, avagy másnemű közép fokú leányintézeté alakíttassék át, az állami, törvényhatósági, községi, társulati és egyesek által fenntartott leányközépiskolákra nézve a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter állapítja meg, a többi leányiskolákra nézve a felállításról, illetőleg átszervezésről a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyásának fenntartásával az illetékes fenntartó hatóság intézkedik.

Leánygimnázium lehetőleg csak oly községben (városban) maradhat meg vagy állítható fel, ahol leányliceum is van.

8. § A 3. § d) pontjában megállapított három idegen nyelvnek egyike lehet a tanítás rendes tárgya egy-egy leányliceumban. Azt, hogy melyik nyelv taníttassék, az állami, törvényhatósági, községi, társulati és magán középiskolákra nézve a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter, a többi intézetre nézve pedig az illetékes fenntartó hatóság állapítja meg.

9. § Mind a leánygimnáziumnak, mind a leányliceumnak nyolcosztályos és ugyanannyi évfolyama van.

Újonnan felállítandó intézetek az első osztálytól kezdve fokozatosan is szervezhetők, a fejlesztésnek azonban évről-évre folytonosnak kell lennie mindaddig, míg az iskola nyolcosztályúvá nem válik.

10. § Mind a leánygimnázium, mind a leányliceum különálló intézet és ennél fogva sem egymással, sem más közép fokú leányintézetrel vagy tanfolyammal kapcsolatba nem hozható.

11. § A leányközépiskolák egy-egy osztályába 40 rendes tanulónál több nem vehető fel.

12. § A leányközépiskolák első osztályába csak oly tanulók vétetnek fel, akik életük tizedik évét már betöltötték és nyilvános népiskolától bizonyítványt kaptak arról, hogy a népiskola négy alsó osztályát sikerrel végezték.

13. § A leányközépiskolákban a testgyakorlás tanárán kívül, aki mindig nő, legalább annyi nőtanárnak kell lenni, mint amennyi az osztályok száma.

14. § A leányközépiskolák azon tanárainak szolgálati viszonyairól, kik jelenleg leányközépiskolákban középiskolai tanári oklevél nélkül működnek, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter külön intézkedik.

15. § A leányközépiskola érettségi bizonyítványa úgy az egyetemre, illetőleg főiskolákra való felvétel, mint pedig a minősítés tekintetében a fiúközépiskola érettségi bizonyítványával egyenlő értékű. A vallás- és közoktatásügyi miniszter azonban felhatalmazást nyer arra, hogy a leányoknak egyes egyetemi karokra, illetőleg főiskolákra való felvételét rendeleti úton korlátozhassa. Az egyetemeknek és egyéb főiskoláknak a vallás- és közoktatásügyi minisztertől megszabott korlátozásokon túlmenő megszorításokat saját hatáskörükben nincs joguk életbeléptetni.

Amennyiben külön intézkedések volnának szükségesek a végből, hogy a felvett tanulók az egyetemi karok és tanfolyamok vizsgálatainak és szigorlatainak szempontjából megkívánt előismereteik esetleges hiányait egyetemi tanulmányaik folyamán kellő időben pótolhassák, azokról az egyetem meghallgatásával a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter gondoskodik.

16. § A fiúközépiskolákról és tanáraiknak képesítéséről szóló 1883. évi XXX. törvénycikk 1-5. fejezetének, továbbá a középiskolákra vonatkozó 1924. évi XI. törvénycikknek, végül a középiskolai tanárok képzéséről és képesítéséről szóló 1924. évi XXVII. törvénycikknek érvényessége (amennyiben rendelkezéseiket jelen törvény nem módosította) a leányközépiskolákra (leánygimnáziumokra és leányliceumokra) is kiterjed.

II. FEJEZET

A leánykollégiumról

17. § A leánykollégium oly vallásos és nemzeti szellemű magasabb általános műveltséget nyújt tanulóinak, amely különösen a nők sajátos hivatására, családi és társadalmi szerepére van tekintettel. E szerint a leánykollégium, mint középfokú tanintézet, olyan tanulók iskolája, akik a magasabb műveltségre, esetleg főiskolai tanulmányokra törekednek ugyan, de egyetemi tanulmányokat folytatni nem kívánnak.

18. § A leánykollégium rendes tárgyai:

- a) hit- és erkölcstan,
- b) magyar nyelv és irodalom (ennek történelmével), ezenkívül azokban az intézetekben, melyekben a tanítás nyelve nem magyar, az intézet tanítási nyelve és ennek irodalma,
- c) német nyelv és irodalom,
- d) francia, vagy angol, vagy olasz nyelv és irodalom,
- e) Magyarország történelme és világtörténelem,
- f) földrajz,
- g) természetrajz, kémia és egészségtan,
- h) természettan,
- i) mennyiségtan,
- j) lélektan és neveléstan,
- k) rajz és művészettörténet,
- l) háztartástan és gazdaságtan,
- m) kézimunka,
- n) ének,
- o) testgyakorlás.

19. § A rendes tárgyakon kívül tanítandó rendkívüli tantárgyakat a tanterv állapítja meg.

20. § A tanítási órák heti száma a tanulókra nézve a rendes tantárgyakból az I. és II. osztályban legfeljebb 24, a többi osztályban 28.

21. § A rendes tárgyak tanulása alól felmentésnek helye nincsen, csupán testi alkalmatlanság miatt a testgyakorlás és kézimunka alól, továbbá a rajz és ének technikai része alól. A felmentést a tanári testület meghallgatásával iskolaorvosi vagy tisztiorvosi vélemény alapján az iskola igazgatója adja meg.

22. § Azt, hogy valamely fennálló leányközépiskola leánykollégiummá alakíttassék-e át, az állami, törvényhatósági, községi, társulati, egyesületi és egyesek által fenntartott intézetekre nézve a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter állapítja meg, a többiekre nézve pedig a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyásának fenntartásával az illetékes fenntartó hatóság intézkedik.

23. § A 19. § d) pontjában megállapított három idegen nyelvnek egyike lehet a tanítás rendes tárgya egy-egy leánykollégiumban. Azt, hogy melyik nyelv taníttassék, az állami, törvényhatósági, községi, társulati és magán leánykollégiumokra nézve a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter, a többi intézetre nézve pedig az illetékes fenntartó hatóság állapítja meg.

24. § A leánykollégiumnak nyolcosztálya és ugyanannyi évfolyama van. Újonnan felállítandó intézetek az első osztálytól kezdve fokozatosan is szervezhetők, a fejlesztésnek azonban évről-évre folytonosnak kell lennie mindaddig, míg az iskola nyolcosztályúvá válik.

25. § A leánykollégium különálló intézet és ennél fogva más közép fokú leányintézettel vagy tanfolyammal kapcsolatba nem hozható.

26. § A leánykollégium egy-egy osztályába 40 tanulónál több nem vehető fel.

27. § A leánykollégium első osztályába csak oly tanulók vétetnek fel, kik életük tizedik évét már betöltötték és nyilvános népiskolától bizonyítványt kaptak arról, hogy a népiskola négy alsó osztályát sikerrel végezték.

28. § A leánykollégiumban a testgyakorlás tanárán kívül, aki mindig nő, legalább annyi nőtanárnak kell lenni, mint amennyi az osztályok száma.

29. § A leánykollégiumok azon tanárainak szolgálati viszonyairól, kik jelenleg leányközépiskolákban középiskolai tanári oklevél nélkül működnek, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter külön intézkedik.

30. § A leánykollégium nyolcadik osztályát végzett tanulók „leánykollégiumi érettségi” vizsgálatot tehetnek. A vizsgálati utasítást a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter állapítja meg.

31. § Akik a leánykollégiumi érettségi vizsgálatot letették, a tudományegyetem és műegyetem kivételével, felvehetők mindazokba a főiskolákba és tanfolyamokra, amelyekre a leányközépiskolai érettségi vizsgálat jogosít. A m. kir. minisztérium külön intézkedik arról, hogy a leánykollégiumi érettségi vizsgálat milyen köztisztviselői állásokra jogosít.

32. § A fiúközépiskolákról és azok tanárainak képesítéséről szóló 1883. évi XXX. törvénycikknek, továbbá 1924. évi XI. törvénycikknek, végül a tanárok képzéséről és képesítéséről szóló 1924. évi XXVII. törvénycikknek érvényessége, amennyiben rendelkezéseiket a jelen törvény nem módosította, a leánykollégiumokra is kiterjed.

33. § Ennek a törvénynek végrehajtásával a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter bízatik meg.

TARTALOMJEGYZÉK

1926. évi XXIV. törvénycikk	1
a leányközépiskoláról és a leánykollégiumról	1
I. FEJEZET	1
A leányközépiskoláról	1
II. FEJEZET	3
A leánykollégiumról	3